

Datum raadsvergadering:	17 april 2013	Agenda nr.:	6e
Portefeuillehouder:	Wethouder Verbraak	Registratiecode:	BC/2013-21
Onderwerp:	Wijziging verordeningen Wet Werk en Bijstand, IOAW en IOAZ en intrekken van de Verordening uitvoering Wet kinderopvang		

Aan de raad van de gemeente Roosendaal

Voorstel

Samenvatting:

1. Uw raad wordt voorgesteld de Verordening tot wijziging van de verordeningen Wet Werk en Bijstand, IOAW en IOAZ vast te stellen. Door de afschaffing van de huishoudinkomenstoets in 2012 is de gemeentelijke regelgeving feitelijk niet meer op één lijn met de wet. Wij stellen uw raad voor de door de 'Wet afschaffing huishoudinkomenstoets' onverbindend geworden gedeelten van de gemeentelijke regelgeving te wijzigen en weer op één lijn te brengen met de Wet werk en bijstand (Wwb).
2. In de wijzigingsverordening worden de wijzigingen doorgevoerd die de introductie van de bestuurlijke boete wegens schenden van de inlichtingenplicht met zich meebrengt. Tevens wordt uw raad voorgesteld nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete met de bijstanduitkering.
3. Ten slotte heeft de Verordening uitvoering Wet kinderopvang door de wijzigingen in de Wet Kinderopvang per 01 januari 2013 zijn werking verloren.

Wij stellen u voor:

1. De Verordening tot wijziging van de verordeningen Wet Werk en Bijstand, IOAW en IOAZ vast te stellen.
2. De Verordening uitvoering Wet kinderopvang (WKO) in te trekken.

Aanleiding

Afschaffing huishoudinkomenstoets

Op 1 januari 2012 is de 'Wet aanscherping Wet Werk en Bijstand (WWB)' in werking getreden.

Eén van de grote wijzigingen uit dit wetsvoorstel betrof de invoering van de zogenaamde 'huishoudinkomenstoets' (gezinsbijstand) om de stapeling van bijstanduitkeringen achter 1 voordeur tegen te gaan.

In het begrotingsakkoord 2012 is afgesproken dat de 'huishoudinkomenstoets' wordt afgeschaft.

De 'Wet afschaffing huishoudinkomenstoets' is met terugwerkende kracht tot 1 januari 2012 in werking getreden. Het college heeft in juli 2012 op verzoek van de minister besloten vooruit te lopen op de afschaffing van de huishoudinkomenstoets en deze niet langer meer uit te voeren. Door deze wet zijn een aantal verordeningen van de gemeente betreffende de Wet werk en bijstand op bepaalde punten onverbindend geworden door strijd met een hogere wet.

Fraudewet

Per 1 januari 2013 is de 'Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW- wetgeving' in werking getreden. Met de wet krijgt het college de plicht om een boete op te leggen indien sprake is van schending van de inlichtingenplicht. De eerdere bevoegdheid om een maatregel op te leggen bij schending van de inlichtingenplicht vervalt. Het college opteert, in de geest van de wet, voor de maximale boete (=100% van de teveel ontvangen uitkering).

Is sprake van het bij herhaling schenden van de inlichtingenplicht (recidive) dan wordt deze boete verhoogd naar 150% van het te veel ontvangen bedrag.

Naast deze verhoging van de boete krijgt het college bij herhaalde schending van de inlichtingenplicht de bevoegdheid om bij mensen die een bijstandsuitkering ontvangen de opgelegde boete te incasseren door middel van een directe en volledige verrekening met de toegekende bijstandsuitkering.

De bescherming van de beslagvrije voet die normaal bij de incasso van vorderingen in acht moet worden genomen geldt dan niet.

Verordening uitvoering kinderopvang

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Kinderopvang op een aantal onderdelen gewijzigd. De verstrekking van een gemeentelijke bijdrage in de kosten van kinderopvang is per 01 januari 2013 overgegaan van de gemeente naar de Rijksbelastingdienst. Door deze wijziging verliest de Verordening uitvoering Wet kinderopvang zijn werking. Wij stellen uw raad daarom voor om de Verordening uitvoering Wet kinderopvang in te trekken.

Kader

Collegebesluit d.d. 3 juli 2012 Wetsvoorstel afschaffing huishoudinkomenstoets

Collegebesluit d.d. 11 december 2012 Wijziging Wet kinderopvang 1 januari 2013

Wet Werk en Bijstand, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

Wet Kinderopvang

Motivering / toelichting

Afschaffing huishoudinkomenstoets

Meerderjarige kinderen en hun ouders behoren als gevolg van de afschaffing van de huishoudinkomenstoets nu niet langer meer tot hetzelfde gezin voor de WWB. Dat betekent dat ouders en meerderjarige kinderen weer afzonderlijk van elkaar aanspraak kunnen maken op periodieke bijstand.

De verordening toeslagen en verlagingen WWB en de verordening Langdurigheidstoelage dienen, aan de hand van de nieuwe wet, aangepast te worden. De wijzigingen zien met name op de terminologie ten gevolge van de afschaffing van de huishoudinkomenstoets. Uw raad kan de uitwerking terug vinden in het bijgevoegde wijzigingsbesluit. Het college is bevoegd de beleidsregels aan te passen en heeft de beleidsregel bestuursrechtelijke geldschulden sociale zekerheid aangepast aan de juiste terminologie.

Fraudewet

De gemeente is door de wet verplicht het instrument van de bestuurlijke boete in te voeren bij fraude met uitkeringen in de WWB, IOAW (Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) en IOAZ (Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen). Hiervoor kon de gemeente alleen een bestuurlijke maatregel opleggen (geheel of gedeeltelijke verlaging van de uitkering). De hoogte van de boete is 100 procent van het benadelingsbedrag. Dit laat onverlet dat uiteraard ook de daardoor ten onrechte verstrekte uitkering wordt teruggevorderd.

Bij recidive volgt naast terugvordering van de ten onrechte genoten uitkering een bestraffing in de vorm van een bestuurlijke boete van in beginsel 150 procent van het benadelingsbedrag (of een strafrechtelijke sanctie mits aan de aangiftegrens wordt voldaan). De aangiftegrens van strafrechtelijke afdoening is door het Openbaar Ministerie verhoogt naar € 50.000,00. Onder deze grens zullen zaken in beginsel bestuursrechtelijk worden afgedaan en boven deze grens in beginsel strafrechtelijk.

Van een hogere bestuurlijke boete kan natuurlijk alleen een preventieve werking uitgaan, indien de incasso van deze boete ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Dit wordt ondervangen door de bestuurlijke boete bij recidive volledig te verrekenen met de uitkering en daarbij de beslagvrije voet tijdelijk (voor maximaal drie maanden) buiten werking te stellen totdat deze boete is afbetaald. De betrokkene ontvangt dan een nihil-uitkering. Dit laat onverlet de rechten en plichten die uit de wet voortvloeien.

De Wet Werk en Bijstand geeft het college de bevoegdheid de openstaande recidive boetevordering in deze eerste maanden volledig met een eventueel bijstandsrecht te verrekenen. De WWB verplicht de gemeente in een verordening nadere regels te stellen bij verrekening van de recidiveboete. In deze nadere regels krijgt de gemeente de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. In de IOAW en IOAZ is wettelijk geregeld dat de gemeente de verplichting heeft tot het opleggen van een bestuurlijke boete. Het uitstaande boetebedrag dient voor een termijn van vijf jaren verrekend te worden zonder rekening te houden met de beslagvrije voet. De bijstandsuitkering is het vangnet van alle sociale verzekeringen en voorzieningen, vandaar dat de wetgever hier de duur van de verrekening op maximaal drie maanden heeft gezet en dat de gemeente hier van de wetgever de bevoegdheid heeft gekregen om de uitvoering zelf bij de verordening te regelen.

Voor het opstellen van deze regels zijn twee modelverordeningen ontwikkeld. Eén model is ontwikkeld door Stimulansz, het andere model door Divosa in samenwerking met de VNG. De modellen zijn inhoudelijk naast elkaar gezet in bijlage 1. Wij willen uw raad voorstellen gedeeltelijk het model van Stimulansz te volgen.

De hoofdregel is dat de boete bij recidive na drie maanden volledig verrekend wordt. De gemeente heeft hier de handelingsvrijheid mogelijkheden te benoemen af te wijken van de hoofdregel. Wij willen uw raad voorstellen geen afwijkingsmogelijkheden in de verordening op te nemen, dit in tegenstelling tot de twee beschikbare modelverordeningen. Hieronder liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

1. Hierin wordt de lijn van de wetgever gevolgd dat fraude niet mag lonen.
2. Het betreft een categorie burgers die (meerdere malen) fraude hebben gepleegd, de gemeente dient hier een uitdrukkelijk signaal af te geven dat fraude niet loont. Het in verordening regelen van de uitzonderingen zou in vergelijking met de opgelegde maatregel bij het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid onredelijk zijn. Op het niet of onvoldoende medewerking verlenen aan de plicht tot arbeidsinschakeling bedraagt de maximale maatregel 100 procent korting op de bijstand voor 6 maanden.
3. De maximale inhouding van drie maanden van de bijstanduitkering betreft een situatie die van korte duur is en te overzien voor de burger die de uitkering ontvangt.
4. In de praktijk gebeurt het vaak dat een uitkering voor enkele maanden volledig wordt ingetrokken bij het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid. Hierdoor zijn vrijwel nooit problematische situaties ontstaan. De verwachting is dat dit ook niet gebeurt met de invoering van de nieuwe bepaling.

De gemeente biedt minima met een inkomen tot maximaal 120% van het sociaal minimum de mogelijkheid deel te nemen aan een collectieve aanvullende zorgverzekering. Zij kunnen zich daarvoor jaarlijks aanmelden. Bij deelname verstrekt de gemeente maandelijks via de bijzondere bijstand een premiebijdrage (in 2013: € 18,00 per maand). Indien de deelnemer verzuimt om de gemeente tijdig in kennis te stellen van het feit dat diens inkomen te hoog is waardoor er geen recht meer op deelname bestaat, stellen wij als sanctie voor om die deelnemer in het daarop volgende kalenderjaar gedurende één jaar uit te sluiten van het recht op deelname aan de collectieve verzekering. Deze sanctie is materieel hetzelfde als het terugvorderen van het benadelingsbedrag en het opleggen van een boete van 100%. De ontdekking van een te hoog inkomen zal bijna altijd plaatsvinden na het verkrijgen van de inkomensgegevens van de Belastingdienst omstreeks juni. Dit betekent dat er zes maanden teruggevorderd zouden worden, met de boete erbij gerekend bedraagt de sanctie 12 maanden. Dit komt materieel gezien op hetzelfde neer als de deelnemer voor één kalenderjaar uit te sluiten van deelname. Bovendien brengt het op deze wijze corrigeren van nalatig gedrag van de deelnemer geen administratieve lasten met zich mee. Een praktisch argument is ook dat het kan voorkomen dat de deelnemer in de verzekerde periode zorgkosten heeft gedeclareerd bij de zorgverzekeraar. Als die deelname bij schending informatieplicht met terugwerkende kracht gecorrigeerd zou moeten worden, brengt de gemeente daarmee de zorgverzekeraar in de problemen. De zorgverzekeraar zou dan immers ook die reeds vergoede zorgkosten weer daarop moeten gaan aanpassen.

Het streven is om alle praktische informatie inzake hoogte van de bijstand zoveel mogelijk te bundelen en te voorkomen dat een en ander zijn regeling gaat vinden in een palet aan verordeningen. Vandaar dat gekozen is om het artikel betreffende verrekening bestuurlijke boete bij recidive niet in een aparte verordening te plaatsen, maar op te nemen in de Afstemmingsverordening Wet Werk en Bijstand. De titel van de verordening zal worden aangepast naar 'Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand en oplegging en incasso bestuurlijke boete'. Tevens is de sanctie voor het schenden van de inlichtingenplicht bij de collectieve ziektekostenverzekering opgenomen in de Afstemmingsverordening WWB.

De Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ zal inhoudelijk worden gewijzigd met het wegvallen van de mogelijkheid een maatregel op te leggen bij de schending van de inlichtingenplicht. Het college heeft de beleidsregel bestuursrechtelijke geldschulden sociale zekerheid aangepast aan de invoering van de bestuurlijke boete.

Verordening uitvoering kinderopvang

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Kinderopvang op een aantal onderdelen gewijzigd. De wijziging behelst dat de uitvoering van de WKO naar de Belastingdienst overgaat. De taak van de gemeente hierin was de financiële vergoeding regelen voor de kosten van de kinderopvang.

Als gevolg van de wijzigingen door de WKO, verliest de Verordening uitvoering Wet kinderopvang zijn werking en wordt uw raad voorgesteld de verordening in te trekken.

Doel en evaluatie

Het vaststellen van de Verordening tot wijziging van de verordeningen WWB-IOAW-IOAZ waarmee de afschaffing van de huishoudinkomenstoets in de verordeningen WWB doorgevoerd wordt en het direct verrekenen van de bestuurlijke boete bij recidive bij een bijstandsuitkering mogelijk wordt gemaakt zonder toepassing van de beslagvrije voet. Het intrekken van de Verordening uitvoering kinderopvang.

Financiële aspecten en consequenties

Exacte getallen zijn niet te noemen. Het doel van de gemeente dient te zijn dat fraude niet mag lonen om het maatschappelijk draagvlak voor ons sociale zekerheidsstelsel te kunnen behouden.

Hiervoor is een adequaat instrumentarium nodig om dit te kunnen realiseren.

Communicatie

Na vaststelling wordt de verordening en het intrekingsbesluit afgekondigd in het Gemeentebled en gepubliceerd in de Roosendaalse Bode en op de website.

Bijlagen

1. Verordening tot wijziging van de verordeningen WWB, IOAW en IOAZ;
2. Gewijzigde verordeningen;
3. Intrekingsbesluit Verordening uitvoering Wet Kinderopvang.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,
R.E.C. Kleijnen

De burgemeester,
mr. J.M.L. Niederer

Datum raadsvergadering:	17 april 2013	Agenda nr.:	6e
Portefeuillehouder:	Wethouder Verbraak	Registratiecode:	BC/2013-21
Onderwerp:	Wijziging verordeningen Wet Werk en Bijstand, IOAW en IOAZ en intrekken Verordening kinderopvang		

De raad van de gemeente Roosendaal,

- Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders.
- Gelet op het advies van de raadscommissie Omgeving d.d. 27 maart 2013.

Besluit:

1. De Verordening tot wijziging van de verordeningen Wet Werk en Bijstand-IOAW-IOAZ vast te stellen.
2. De Verordening uitvoering Wet kinderopvang in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 17 april 2013.

De griffier,

De voorzitter,